

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Interview Jan Mulder

Hekert, J.; Weij, R. van der

Citation

Hekert, J., & Weij, R. van der. (2009). Interview Jan Mulder. *Bestuurskundige Berichten*, 24(1), 28-30.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211799>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211799>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Inteview Jan Mulder

Door Jasper Hekert en Roel van der Weij

17 maart jl. gaf de heer Mulder in het kader van het vak European Union: Policy & Politics een lezing over zijn ervaringen binnen de EU. Na afloop van de lezing had de redactie het genoeg een interview af te mogen nemen met de Europarlementariër. Jan Mulder is sinds 1994 lid van het Europees Parlement voor de VVD. Hij is opgeleid tot landbouwkundig ingenieur en was ambtenaar op Buitenlandse Zaken en bij de Europese Commissie. In het Europees Parlement houdt hij zich bezig met de jaarbegroting van de Europese Unie en diverse EU-instellingen, en de controle hiervan.

U zit sinds 1994 al in het EP voor de VVD, oorspronkelijk komt u uit de landbouwsector, u heeft in Wageningen gestudeerd, vanwaar deze overstap?

Ik heb een technisch beroep gestudeerd, maar ook toen ik in Wageningen studeerde ben ik altijd geïnteresseerd geweest in politiek. Na mijn afstuderen heb ik vijf jaar gewerkt in Kenia, waar toen een dictatuur was, zoals in de meeste Afrikaanse landen. Misschien ben ik daardoor, toen ik terugkwam in Europa, gaan werken in Brussel. Mij werd gevraagd of ik voorzitter wilde worden van de VVD afdeling in Brussel, toen ik dat werd ontdekte ik allemaal interessante dingen. Nederlanders konden in het buitenland bijvoorbeeld niet stemmen. In mijn tijd als voorzitter heb ik allerlei voorstellen gedaan om het stemrecht voor VVD-leden in het buitenland ook te doen gelden, wat, in samenwerking met dhr. Wiegels, toentertijd minister van Binnenlandse Zaken is gelukt. Door mijn politieke activiteit werd ik voorgedragen om lid van het EP te worden.

In het EP zijn er gecombineerde fracties, u zit samen met de VVD en D66 in een liberale fractie, hoe groot is de losse invloed daar nog van?

In het EP heb je geen oppositie en er zijn geen regeringspartijen zoals in een nationaal parlement. Het is een afspiegelingscollege. Wij hebben als we wetgeving maken, de helft van het aantal stemmen plus één nodig. Dit betekent meestal dat de drie grote fracties het met elkaar eens moeten zijn. Daar behoort ook de liberale fractie toe. Wij zitten precies tussen de sociaaldemocraten en de christendemocraten, dus als je het goed speelt kunnen wij nogal wat invloed uitoefenen. Het blijft streven naar consensus.

Speelt in die zin de Nederlandse achtergrond van het 'schikken en plooiën' een rol?

Je kunt mensen niet naar nationaliteit karakteriseren vind ik. Er zijn bepaalde Nederlanders waar ik niet goed mee kan opschieten en er zijn bijvoorbeeld bepaalde Hongaren waar ik erg goed mee kan opschieten. De rol

van de nationaliteit is niet zo sterk. Ik zal natuurlijk nooit vergeten dat ik in Nederland gekozen ben en dat ik Nederlandse belangen moet bevorderen. Daarom probeer ik zoveel mogelijk de belangen van Nederland in het oog te houden. Maar je moet altijd water bij de wijn doen, dus als je alleen doet wat goed is voor je land, dan krijg je nooit beslissingen.

U bent actief in het landbouwbeleid. Van 2008 tot 2013 wordt het landbouwbeleid drastisch hervormd, dat is het voornemen. Hebt u of de VVD hier nog een rol is gespeeld?

Ik heb er zeker in het verleden een rol in gespeeld. Mijn visie is: hoe minder subsidie, hoe beter. Maar je moet nooit vergeten dat we in Europa een democratie hebben die representatief is. In die democratie spelen de groene partijen een rol. Meer dan in de VS of andere landen hebben wij een dierenwelzijnbeweging en een milieubeweging die zich heeft vertaald in wet- en regelgeving. We zeggen dus tegen de boeren: u mag alleen produceren onder bepaalde omstandigheden. We hebben sterke limieten aan bestrijdingsmiddelen, aan kunstmest en we kennen een habitatrichtlijn. De boeren mogen in een bepaald gedeelte van het jaar het gras niet maaien, enzovoort. Ook hebben we strenge regels over genetisch gemodificeerde planten die in de rest van de wereld niet gelden. Als men deze regels stelt, maar je ook producten uit andere delen van de wereld, waar deze regels niet gelden, haalt, is dat oneerlijke concurrentie. Je kunt die producten tegenhouden, maar wij hebben afgesproken dat we alleen de producten tegenhouden die gevaarlijk zijn voor de gezondheid. Dus moet je boeren subsidiëren. Soms vragen we boeren ook dingen te doen of te laten die niet direct aan hun vak gelieerd zijn. Het geld dat de boeren daarvoor krijgen moet je niet zien als subsidie, maar als beloning voor geleverde diensten voor de maatschappij. Als de maatschappij het op prijs stelt dat er landschappen zijn met veel bossages en biodiversiteit: prima, maar dan moet je die boeren daar wel voor betalen. Ik sta dus een beetje gemengd tegenover subsidies.

Dat is ook de trend van het beleid. De meer marktgeoriënteerde oriëntatie van de boeren. Aan de andere kant is de vraag of boeren gezien de beperkende regelgeving überhaupt wel kunnen concurreren op de wereldmarkt of moeten we dat niet eens willen?

Ik vind van wel. Ik vind dat je zoveel mogelijk gebruik moet maken van de omstandigheden en dat je moet blijven exporteren, zeker als Nederland.

Zijn de hervormingen dan ook een oplossing voor de boterbergen en melkplassen?

Nee, we zullen altijd weer nieuwe hervormingen nodig hebben en aan moeten passen aan de veranderende omstandigheden. Er worden nieuwe uitvindingen gedaan. Wel belangrijk net als met energie, dat we wat voedsel betreft altijd strategisch beleid maken en dat een bepaald percentage altijd zelfvoorzienend is.

En dat percentage zou moeten zijn?

Zestig tot zeventig procent.

Wat betreft protectionistische maatregelen. Er bestaat een soort fort Europa. Denkt u, gezien uw liberale achtergrond, dat het nodig is deze maatregelen te treffen, of dat het meer iets wat binnen de lidstaten speelt?

Er wordt altijd uitsluitend gepraat over Europa, maar ieder land in de wereld past bescherming toe. Kijk naar Nieuw-Zeeland en Australië. Die willen geen vreemde ziektes hebben, en terecht. Dus die hebben een nogal strikt invoerbeleid. Als jij naar Australië wilt gaan en je neemt Hollandse kaas mee voor de familie, dan zou dat waarschijnlijk niet goed ontvangen worden. Dus als je het globaal bekijkt vindt de sterkste bescherming voor landbouw niet plaats in Europa, maar in Zuid-Korea, Rusland, Noorwegen, Japan. Als je kijkt naar Europa zitten wij in de middenmoot van bescherming. Ik ben voor liberaliseren, maar wel gelijk aan de rest van de wereld.

Wat betreft de concurrentie positie van de EU, is het een potentieel risico als we meer protectionistisch zijn?

Er wordt altijd gezegd dat de Europese landbouwpolitiek noodlottig is voor ontwikkelingslanden. Maar Europa voert meer landbouwproducten in vanuit ontwikkelingslanden, dan Canada, de VS, Japan, Nieuw Zeeland en Australië gezamenlijk. Dus we zijn totaal niet protectionistisch. Ook hebben we een akkoord met de 49 armste landen ter wereld, dat deze al hun landbouwproducten zonder enige tarieven kunnen invoeren in de EU.

Denkt u dat er voor de EU een rol is weggelegd wat de opkomst van biobrandstoffen betreft?

Ja, ik denk dat de energieproblematiek de grote problematiek van de toekomst wordt. Hoe we het ook wenden of keren, de fossiele bronnen raken een keer op of die worden zo duur dat we het niet meer kunnen betalen. We moeten kijken naar alle alternatieven. Ik ben voor

alle alternatieven, alle mogelijke vormen van energie, inclusief bio-energie.

Nu met de economische crisis wordt geprobeerd om het oude economische systeem opnieuw op te bouwen. Er wordt ook gezegd dat dit systeem niet houdbaar is, en dat we zoals in de VS die 'green deal' moeten nastreven. Is daar volgens u nu door de crisis een window of opportunity voor?

Ik vind het Amerikaanse systeem dat veel subsidie geeft aan biobrandstoffen onhoudbaar. Ik ben niet voor die subsidiegift. Als ik predik dat er minder subsidie moet komen voor de landbouw, kan het me niet veroorloven dat ik wel subsidie geef op een ander landbouwproduct, wat de bio-industrie is.

Dus meer marktwerking?

Meer marktwerking inderdaad.

Is er wat pesticiden betreft binnen de EU een soort absurdisme ontstaan of is er sprake van bewaking van de voedselveiligheid?

In de eerste plaats heeft het te maken met allerlei gezondheidsfactoren. Er zijn allerlei stoffen die zich ophopen in het lichaam en die dus kwalijk zijn voor de gezondheid. Het gaat erom wat het risico van bepaalde

producten is. Er zijn bepaalde pesticiden waarvan een klein deel al gevaarlijk is, die moet je verbieden. Van de pesticiden kunnen we ook een groot deel gebruiken, die zijn bekend. Maar ook al zouden wij het beleid niet veranderd hebben, dan waren we alsnog ver vooruit op de rest van de wereld. Wij kunnen alleen producten weigeren als ze een gevaar zijn voor de menselijke gezondheid. Maar niets weerhoud bijvoorbeeld tomatenkwekende landen om DDT te gebruiken, als er maar geen resten in het product zijn. Maar een hele kleine hoeveelheid, alhoewel je die niet kunt detecteren, kan ook gevaarlijk zijn. Dus ik vind wel dat je zoveel mogelijk gelijke concurrentieverhoudingen moet hebben. Daarom heb ik altijd gepleit voor een Europees kwaliteitslabel voor landbouwproducten, zodat je zoveel mogelijk kunt herkennen in de winkel. Dit mogen ook producten uit niet EU landen zijn, mits ze het maar produceren volgens onze maatstaven.

Denkt u dat door de hervormingen de voedselveiligheid onder druk komt te staan? Te denken valt aan de varkenspest, MKZ, BSE?

Dat heeft meer te maken met controle aan de grenzen. Alle ziekten die je noemt kwamen voort uit het meenemen van vlees vanuit een land waar de ziekte nog voorkwam. De vorige MZk epidemie was van een virus dat nog nooit eerder in Europa opgedoken was. Het kwam uit India. Natuurlijk is het zo dat je met globalisatie meer kans hebt op dierziekten en dat is een groot risico. We kunnen aan de grenzen dus niet alert genoeg zijn. Vooral

De subsidiebedragen voor boeren over 2008 zullen worden bekendgemaakt. Denkt u dat dit leidt tot maatschappelijke onrust, of scherpe vragen?

Driekwart van de subsidies betreft minder dan vijfduizend euro per boer. Er zijn een aantal hoge subsidieontvangers, zoals de prins van Monaco en de Koningin van het Verenigd Koninkrijk. Die ontvangen ettelijke miljoenen. We hebben dit jaar voor het eerst besloten dat die subsidies extra worden afgeroomd. Dus hoe meer je ontvangt, hoe meer je afroemt. Net zoals progressie in de belastingen.

Denkt u dat de inkomenspositie van de boeren door de herziening van het landbouwbeleid onder druk komt te staan?

Ja, er bestaat een hoop stille armoede op het Nederlandse en Europese platteland, dit wordt lang niet altijd erkend. Volgens de officiële cijfers heeft veertig procent van de boeren een inkomen dat onder het minimumloon ligt. Ze overleven doordat de partner buitenshuis werkt. En toch blijven ze bestaan?

Dat komt omdat ze weinig alternatieven hebben. Je kunt niet zomaar op een andere baan overstappen, toch houdt ieder jaar zo'n vijf procent van de boeren er mee op. Als je kijkt naar dorpen waar ik geboren en getogen ben [Diever, red.], deed vroeger iedereen iets in de agrarische sector, nu

is dat bijna niemand meer. Dat is in één generatie gebeurd. Er moet wel een bepaalde landbouwcapaciteit behouden blijven. Het is ook veel goedkoper als het landschap door boeren onderhouden wordt dan door natuurmonumenten of staatbosbeheer.

De rol van de boer in de plattelandsgebiedontwikkeling is dan ook groot?

De boer speelt daar een geweldige rol in en doet dat veel goedkoper dan overheidsorganisaties.

Hoewel de boer geen boswachter moet worden.

Nee, die moeten wel hun inkomen verdienen.

Vanuit de EU?

Nee, de boer moet zoveel mogelijk naar de markt toe. Dat willen de boeren denk ik zelf ook liever.

De rekenkamer heeft een rapport gepubliceerd over het landbouwbeleid. Daar stonden een aantal kritieken in. Onder andere dat de regels ingewikkeld waren, de doelen vaag en dat de controle van de lidstaten te wensen overliet. Deelt u deze kritiek?

Ik deel deze kritiek. Ik ben in de eerste plaats van mening dat er veel teveel regelgeving in Europa is. Een van de dingen die ik de afgelopen vijf jaar heb bereikt is het creëren een orgaan buiten de Europese instellingen om is gecreëerd dat, onder leiding van de vroegere Beierse minister president Steuber, alle regelgeving in Europa onder de loep gaat nemen. Er gebeurt dus wel een hoop aan regelgeving. Andere kritiek was dat de controle van de lidstaten te gering was. Het geld wordt uitgegeven door de lidstaten die, omdat het Europees geld is, teveel het idee hebben dat zij er minder op hoeven te letten. Die cultuur moet veranderen.

U zit nu veertien jaar in het parlement. Terugkijkend op deze periode is er veel veranderd op Europees gebied. De EU is heel groot geworden, de samenwerking is veranderd. Ziet u deze periode als vruchtbaar of is het alleen maar complexer geworden?

De macht van het parlement is altijd toegenomen. We worden steeds invloedrijker en dat vind ik een uitstekende zaak. We hebben het alleen nog niet kunnen vertalen in de publieke opinie. De gemiddelde Nederlander en Europese burger heeft nog geen idee wat het EP precies doet. Dat vind ik jammer en daar moeten wij aan blijven werken. De Europese samenwerking is nog steeds een unieke zaak. Het is de moeite waard daar voor te blijven strijden en daar voor te werken.

Gaat u voor nog veertien jaar?

Veertien jaar is misschien wat veel, maar ik teken voor de komende vijf jaar.

Dank u wel voor het interview.

Wist u dat

- ▶ Prijs drie gangen menu € 19,95.
- ▶ Wij op zondag en maandag heerlijke Thaise gerechten serveren.
- ▶ Wij een nieuwe à la carte kaart tegen zeer aantrekkelijke prijzen hebben.
- ▶ Wij hebben een dagschotel voor slechts € 7,95.
- ▶ Wij een sfeervolle bovenzaal hebben die uitermate geschikt is voor het houden van borrels en diners.
- ▶ Wij iedere 6 weken een nieuwe menukaart hebben.
- ▶ Wanneer u drie gangen van de kaart neemt betaalt u slechts € 19,95. Ongeacht uw keuze.

